JALKAVÄEN VUOSIPÄIVÄ 18.11.2026

Herra Jalkaväen tarkastaja, Herra Kenraali, Arvoisat Kutsuvieraat, Sotilaat,

Ensinnäkin on suuri kunnia vanhalle panssarimiehelle päästä reservistä puhumaan Jalkaväen vuosipäivänä näin arvokkaalle yleisölle. Ajattelin käyttää tilaisuuden hyväksi puhumalla lyhyesti sodankäynnin kehityksestä ja sen vaikutuksista jalkaväkeen ja panssarijoukkoihin nyt kun Euroopassa käydään kohta kuudetta vuotta suursotaa ja tunnetusti sotien aikana taktiikan, tekniikan ja teknologioiden kehitys kiihtyy.

Aloitan hieman historialla. Ensimmäinen maailmansota aloitettiin maasodan osalta lähinnä jalkaväellä, tykistöllä ja ratsuväellä. Sodan päättyessä mukana oli jo panssarijoukot, ilmavoimat ja elektroninen sodankäyntikin, ratsuväen siirtyessä historiaan. Toinen maailmansota aloitettiin pääosin edelleen kehitetyillä Ensimmäisen Maailmansodan järjestelmillä, mutta sodan lopussa nähtiin jo pimeänäkölaitteita, ohjautuvia pommeja, kauko-ohjattuja robotteja, suihkukoneita, tutkia, ballistisia ohjuksia, viitteitä ilmatorjunta- ja panssarintorjuntaohjuksista ja lopuksi myös atomipommit.

Kehitys on ollut huimaa myös Ukrainan sodassa. Viimeaikoina on puhuttu erityisen paljon drooneista ja lennokeista, uusista aseista, jotka näyttävät hallitsevan taistelukenttää Ukrainassa ja aiheuttavat jopa yli 70% tappioista estäen liikkeen niin jalan kuin ajoneuvoillakin. Tulevaisuuden sota on monien mielestä juuri droonien sotaa, joka syrjäyttää perinteiset aseet ja aselajit.

Tosiasia kuitenkin on, että uusia käänteentekeviä asejärjestelmiä on ilmestynyt taistelukentälle ennenkin ja niiden luoma hetkellinen mullistus on nähty monia kertoja historian aikana. Varsijousi oli aikanaan väline, joka mahdollisti maanviljelijän kouluttamisen muutamassa viikossa varsijousiampujaksi, joka pystyi varsin halvalla jousellaan läpäisemään ritarin haarniskan ja tappamaan aikaisemmin lyömättömän taistelukentän haltijan, jonka kouluttamiseen oli mennyt vuosikausia ja jonka varustaminen maksoi suuria summia. Ei mikään ihme, että Paavi Innocent Toinen kielsi pannallaan varsijousen käyttämisen toisia kristittyjä vastaan huhtikuussa 1139. No, kukaan ei paavin pannasta välittänyt, mutta taktiikoiden ja teknologian kehitys, etenkin ruutiaseiden ilmestyminen taistelukentälle vei varsijouselta sen ylivoiman muutamassa vuosisadassa.

Vastaavia aseen ja vasta-aseen nousuja on nähty historian aikana lukuisia kertoja, kehityssyklin kiihtyessä ajan myötä merkittävästi vuosisadoista enää viikkoihin, kuten Ukrainassa parhaillaan tapahtuu.

Samalla kun uusia asejärjestelmiä ilmestyy taistelukentälle, vanhoja itseasiassa harvemmin poistuu, tehden taistelukentästä entistä monikerroksisemman ja monimutkaisemman. Ukrainassa esimerkiksi lennokkeja torjutaan elektronisella häirinnällä ja tekoälyn ohjaamilla asetorneilla, mutta myös lentokoneista ammuttavilla käsiaseilla Ensimmäisen Maailmansodan malliin.

Välillä ei kuitenkaan tarvita edes uusia vasta-aseita, vaan pelkästään taktiikan muuttamista. Yom Kippur sodassa Lähi-Idässä 1973 Israelin panssariprikaatit tekivät Egyptin yllätyshyökkäyksen jälkeen avoimessa maastossa vastahyökkäyksiä Suezin kanavalle, joutuen egyptiläisten

käyttämien neuvostoliittolaisten Sagger-panssarintorjuntaohjusten tuleen. Panssariprikaatit kärsivät jopa 70% tappioita ja moni julisti panssarintorjuntaohjukset taistelukentän uudeksi valtiaaksi. Samaan aikaan Israelin ilmavoimat kärsivät suuria tappioita neuvostovalmisteisten kehittyneiden ilmatorjuntaohjusten tulessa, ja samaan tapaan ilmatorjuntaohjukset julistettiin ilmasodan voittajiksi.

Israelilaiset kuitenkin muuttivat vain muutamassa viikossa taktiikkaansa, parantaen aselajien ja puolustushaarojen yhteistyötä Egyptin panssarintorjunnan lamauttamiseksi. Tätä seurasi Egyptin jalkaväen puolustuksen murtaminen, Israelin panssarijoukkojen työntyminen Suezin kanavan ylitse Egyptin operatiiviseen syvyyteen, missä ne tuhosivat Egyptin ilmatorjuntaohjusasemia mahdollistaen taas Israelin ilmavoimien vapaan toiminnan maavoimien tukena. Egyptin kolmas armeija jäi saarroksiin Suezin kanavan itäpuolella ja Egyptin oli anottava rauhaa Israelin panssarikärjien ollessa vain noin 100 kilometriä Kairosta. Taktinen läpimurto johti operatiiviseen voittoon.

Uuden aseen dominanssi jääkin nykyään yhä lyhyemmäksi, jos ei vasta-aseen tai taktiikan kehittymisen takia, niin koska samaa asetta alkaa vastapuolikin käyttämään. Siksi nytkään ei kannata vielä liikaa hengästyä drooneista ja lennokeista, johon palaan vähän myöhemmin.

Ajan kuluessa on nähty uusien aseiden lisäksi myös uusia teorioita siitä, miten sodat voitetaan. Ensimmäisen Maailmansodan valtavat jalkaväkitappiot saivat asevoimat etsimään uusia tapoja voittaa sodat. Italialainen kenraali Douhet loi 1920-luvulla ajatuksen sodan voittamisesta massiivisilla ilmapommituksilla, joilla tuhottaisiin vastustajan

sodankäyntikyky ja murrettaisiin kansan puolustustahto ilman suuria jalkaväkitaisteluita. Toinen Maailmansota osoitti ajatukset vääriksi, aselajien yhteistoiminnan ja puolustushaarojen yhteisoperaatioiden ratkaistessa taistelut jalkaväen ja panssarijoukkojen edelleen kantaessa suurimman vastuun ja suurimmat tappiot.

Amerikkalainen eversti Warden loi puolestaan 1980-luvun lopulla kuuluisan Wardenin ympyrät -teoriansa, missä tuhoamalla ilma-aseella vastustajan johtaminen, tuotantokyky, infrastruktuuri ja sen kautta väestön tuki, saadaan vastustaja lamautettua ilman kuluttavia taisteluita sen sotavoimaa vastaan. Persianlahden sota ja Irakin valtaus 2004 kuitenkin osoittivat, että vastustaja lamautui todellisuudessa massiivisista ilmapommituksista ja kehittyneiden täsmäaseiden käytöstä huolimatta vasta, kun ajettiin panssarit vastustajan pääkaupunkiin ja jalkaväki käveli vihollisen hallintokortteleissa.

Uusista mullistavistakin aseista, asejärjestelmistä ja sodankäynnin teorioista huolimatta sodan perusluonne näyttää muuttuneen yllättävänkin vähän. Ukrainassa käytetään vuosittain miljoonia drooneja, tuhansia pitkän kantaman ohjuksia, kymmeniä tuhansia robotteja ja niiden käyttöä tuetaan kehittyneillä avaruusperusteisilla johtamis-, maalittamis- ja tilannekuvajärjestelmillä. Ja silti taistelu keskittyy pitkälti maa-alueiden valtaamiseen ja pitämiseen, missä jalkaväki ja panssarijoukot ovat keskeisessä osassa.

Ukrainan asevoimien johdon viesti on ollut selvä. Kehittyneistä uusista aseista huolimatta keskeisin resurssi on jalkaväki, joka kantaa suurimmat tappiot ja jota on aina liian vähän. Yksikään

operaatio ei ole menestys ennen kuin oma jalkaväki ottaa haltuun ja pitää halutun maaston tai asutuskeskuksen.

Panssari- ja mekanisoituja joukkoja tarvitaan puolestaan takaamaan riittävän nopea liike ja iskuvoima. Jalkaväen etenemisvauhti ei riitä saavutetun menestyksen tehokkaaseen hyväksikäyttöön ja 120 mm:n vaunukanuuna on edelleen drooneihin nähden ylivoimainen asejärjestelmä vastustajan linnoitettujen asemien nopeaan tuhoamiseen.

Ukraina on jälleen kerran opettanut, että taistelukentälle ei ole vieläkään luotu hopeanuolta, yksittäistä asetta joka toisi väistämättä voiton. Jos drooni olisi se hopeanuoli, sota olisi kai jo päättynyt, koska Ukraina käytti viime vuonna neljä ja puoli miljoonaa droonia, ja tänä vuonna ainakin 7 miljoonaa. Silti voittoa ei ole näköpiirissä.

Sotaa ei siis voiteta yhdellä yksittäisellä aseella tai asejärjestelmällä tai edes sen taitavalla taktisella käytöllä. Droonit ovat kuitenkin pysäyttäneet liikkeen Ukrainan taistelukentällä ja pakottaneet molemmat osapuolet kulutussotaan, jota ei edes Venäjä tahdo enää kestää. Molemmat osapuolet myös tietävät, että sodat voitetaan edelleen operaatioilla ja strategialla, ei makaamalla vuosikausia poterossa tulen alla. Siksi molemmat osapuolet ovat pyrkineet löytämään keinoja saadakseen liikkeen takaisin taistelukentälle.

Mikä sitten on se voiton kaava joka mahdollistaa liikkeen ja operaatiot? Ja mikä on jalkaväen ja panssarijoukkojen rooli sinä? Ukrainan viime kesän ja alkusyksyn operaatio Vivaldi voi antaa siitä viitteitä.

Vivaldissa Ukraina aloitti operaation perinteisellä taistelukentän muokkaamisella sokaisemalla vastustajan tiedustelujärjestelmän

kiistämällä omilla torjuntadrooneilla, ammusilmatorjunnalla ja elektronisella sodankäynnillä Venäjän droonien käytön omalla alueellaan, iskien samalla Venäjän tiedustelukeskuksiin ja droonilennättäjien asemiin. Samalla lamautettiin Venäjän komento-, tuki- ja huoltojärjestelmät drooni- ja lennokki-iskuilla jopa yli 100 kilometrin syvyyteen.

Kun taistelukenttä oli muokattu ja Venäjän operatiivisen tason järjestelmät lamautettu, Ukraina laittoi oman jalkaväkensä ja panssarijoukkonsa liikkeelle, tukien näiden etenemistä isku- ja tiedusteludrooneilla sekä maaroboteilla, jotka sekä raivasivat vastustajan miinoja että asettivat omia miinoja. Maarobotteja kuljetettiin jopa raskailla drooneilla 10 kilometriä venäläisten selustaan harhauttamaan ja sekoittamaan puolustajia. Vivaldiin liittyi myös operatiivinen harhautus, missä ensimmäiset hyökkäykset vetivät Venäjän reservit puoleensa samalla kun pääisku suunnattiin Venäjän selustaan. Ylivoimainen tilannekuva ja kyky päästä havainnosta vaikutukseen sekä operatiivisella tasolla, että taktisella tasolla, eri tason johtajien itsenäisellä aktiivisella toiminnalla antoivat ukrainalaisille aloitteen ja taistelutemmon johon venäläiset eivät kyenneet vastaamaan. Operaatio oli kaiken kaikkiaan Ukrainalle suuri menestys, missä taktisen tason vääntämisen sijasta haettiin operatiivisen tason ratkaisuja.

Vivaldi osoitti, että liike on edelleen mahdollista droonien hallitsemalla taistelukentällä, jos osataan integroida vanhat ja uudet suorituskyvyt sekä aselajien yhteistoiminta. Avainasemassa on edelleen panssarijoukot ja jalkaväki, jotka viime kädessä valtaavat vastustajan asemat ja ottavat haltuun avainmaastot.

Ukrainan opit näkyvät myös Naton johdon viimeaikoina julkistamasta ”voiton teoriasta”, missä Venäjän mahdollinen hyökkäys torjutaan jo rajoilla mahdollistamalla etulinjan joukkojen taistelu ja Venäjän hyökkäyksen pysäyttäminen uusia teknologioita ja taisteluvälineitä käyttäen, samalla kun viedään Venäjän kyky jatkaa sotaa iskemällä sen operatiiviseen ja jopa strategiseen syvyyteen komento-, tuki- ja huoltojärjestelmien tuhoamiseksi. Tavoitteena yhdistää vanhoja ja uusia suorituskykyjä mahdollisimman tehokkaasti.

Mutta tällainen taistelukenttä on myös entistä vaativampi ympäristö jalkaväelle ja panssarijoukoille. Droonit ja lennokit ovat tulleet jäädäkseen ja ne luovat uuden kerroksen jo entisestään monimutkaiselle taistelukentälle. Ja vaikka puhutaan operaatioista, operaatioiden perusta luodaan taisteluteknisellä ja taktisella tasolla, mahdollistamalla joukkojen toiminta taistelukentällä.

Jalkaväen on jatkossa osattava huomioida droonien ja lennokkien uhka entistä läpinäkyvämmällä taistelukentällä kaikessa toiminnassa. Jopa yksinkertaiset toiminnot, kuten liikkuminen ja majoittuminen ovat entistä vaativampia ja toiminta entistä hajautetumpaa. Jalkaväen on myös osattava torjua drooneja ja lennokkeja niin elektronisella häirinnällä kuin kineettisillä järjestelmillä sekä hyödyntää omia drooneja niin tiedustelussa kuin asevaikutuksessakin. Jalkaväen tulee kyetä päästä droonien avulla havainnosta vaikutukseen hyvin nopeasti hyödyntäen kehittyneitä tilannekuvajärjestelmiä.

Samaan aikaan myös robotit yleistyvät taistelukentällä ja niitä käytetään tukemaan ja korvaamaan jalkaväkeä useissa vaarallisissa tehtävissä kuten suluttamisessa, sulutteiden

raivaamisessa, tiedustelussa, huollossa, haavoittuneiden evakuoinneissa ja jopa asevaikuttamisessa. Jalkaväessä tarvitaankin entistä enemmän teknistä osaamista sekä kykyä itsenäiseen toimintaa ja yhteistoimintaan eri aselajien ja suorituskykyjen kanssa entistä alhaisemmalla tasolla sekä kykyä innovoida ja vaihtaa taistelutekniikoita ja taktiikoita nopeastikin. Kaikki tämä asettaa uusia vaatimuksia johtajille kaikilla tasoilla.

Samalla on kuitenkin edelleen osattava perinteiset jalkaväen taidot kuten liikkuminen, maaston käyttö ja maastouttaminen, linnoittaminen, taisteluensiapu, taistelukunnon säilyttäminen ja toiminta kaikissa sääoloissa ja maastoissa. Ja tietenkin myös jalkaväen tärkein asia, aseen käsittely ja kyky edetä kosketukseen ja tuhota vastustaja. Jalkaväkimies on edelleen kuitenkin etupäässä taistelija, jonka pitää kyetä myös lähitaisteluun. Sota ei edelleenkään ole vain etätaistelua vaan etenkin ratkaisukohdissa myös ihmisten välistä kamppailua lähietäisyyksillä.

Tämä kaikki asettaa kovia vaatimuksia jalkaväen koulutukselle. Varusmieskoulutuksessa miehistön viiden ja puolen kuukauden koulutusaika ei jatkossa ole enää välttämättä riittävä kaikkien taitojen koulutukseen.

Samat haasteet koskevat myös panssarijoukkoja. Panssarikalusto tullaan varustamaan aktiivisilla suojajärjestelmillä, jotka mahdollistavat toiminnan myös drooniuhan alla. Droonit ja lennokit tullaan integroimaan panssarijoukon toimintaan jopa lavettitasolla sekä suojaamaan joukkoa tuhoamalla vastustajan drooneja että luomaan tilannekuvaa ja ulottamaan asevaikutusta entistä kauemmaksi. Robotit yleistyvät myös panssarijoukkojen tukena ja miehittämättömät ”siipivaunut” voidaan nähdä palveluskäytössä jo lähivuosina. Kehittyneet tilannekuva- ja

johtamisjärjestelmät mahdollistavat nopeamman toiminnan ja vaikutusten nopeamman yhdistämisen. Perusta kuitenkin säilyy. Tulivoima, suoja ja liike yhdistyy entistä suorituskykyisemmässä lavetissa ja tärkeintä on kyetä säilyttämään aselajien saumattomalla yhteistyöllä liike ja taistelutempo, johon vastustaja ei kykene reagoimaan ajoissa. Taistelu tulee viedä vastustajan selustaan ja sen operatiiviseen syvyyteen.

Hyvät kuulijat,

Elämme nopean kehityksen aikaa. Moni perusasia säilyy, monia uusia oppeja pitää omaksua. Yhteistyö ja oppiminen Ukrainan kokemuksista ja niiden niveltäminen suomalaiseen maastoon ja olosuhteisiin yhdessä liittolaisten kanssa on tärkeää. Puolustusvoimiin tulee uusia suorituskykyjä ja avaruusjoukkojen lisäksi ehkä uudet droonijoukotkin. Droonit ja robotit yleistyvät ja korvaavat sotilaita etenkin vaarallisissa tehtävissä. Sodankäynti säilyy kuitenkin edelleen etupäässä ihmisten välisenä kamppailuna jossa taito ja tahto määräävät lopputuloksen, ja jalkaväki ja panssarijoukot säilyvät edelleen taistelukentällä keskiössä ja raskaimman vastuun kantajina.

Omasta puolestani onnittelen kaikkia paikalla olevia jalkaväen taistelijoita siitä, että olette valinneet Puolustusvoimien kovimman ja vaativimman aselajin omaksenne. Kiitän teitä kaikki jo tehdystä ja tulevasta työstä Isänmaan turvallisuuden hyväksi.

Toivotankin Suomen jalkaväelle onnea ja menestystä jalkaväki- ja panssarijoukkojemme tekniikan ja taktiikan jatkuvassa kehittämisessä sekä etenkin osaavien ja maanpuolustustahtoisen panssari- ja jalkaväkitaistelijoiden kouluttamisessa ja kasvattamisessa.

Iske ja Murra.